Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2015–2016

Aanhangsel van de Handelingen

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

399

Vragen van het lid **Kuzu** (Groep Kuzu/Öztürk) aan de Minister van Veiligheid en Justitie over *het bericht dat de aanpak van radicalisering is gedoemd te mislukken* (ingezonden 25 september 2015).

Antwoord van Minister **van der Steur** (Veiligheid en Justitie) (ontvangen 28 oktober 2015). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2015–2016, nr. 368.

Vraag 1
Kent u het artikel in «Terrorismedeskundige: aanpak radicalisering gedoemd te mislukken»?[1]

Antwoord 1
Ja.

Vraag 2
Hoe beoordeelt u het feit dat de terrorismedeskundige en adviseur van de gemeente Amsterdam op het gebied van Syriëgangers, de Westerse en daarmee dus ook de Nederlandse aanpak van radicalisering beschrijft als gedoemd te mislukken?

Antwoord 2
Volgens de heer Kenning is radicalisering een emotionele beslissing van het individu. Iemand kiest voor de gewelddadige extremistische ideologie omdat hij of zij die nodig heeft vanuit een emotionele behoefte. Hij stelt daarmee dat het niet de ideologie is die de extremist creëert of binnentrekt, maar de extremistische *mindset* die de ideologie grijpt. Risico's ontstaan wanneer deze jongeren geraakt worden door een effectief extremistisch aanbod. Ik onderschrijf het belang van deze invalshoek en ik heb ook deze invalshoek meegenomen in de uitvoering van de aanpak.

Vraag 3
Bent u van mening dat de Westerse aanpak van radicalisering tot polarisatie in de samenleving leidt en terroristen kweekt van eigen bodem? Zo ja, wat gaat u tegen deze aanpak doen? Zo nee, waarom niet?

[1] NRC Handelsblad, 21 september 2015 (http://www.nrc.nl/nieuws/2015/09/21/terrorismedeskundige-westerse-aanpak-radicalisering-gedoemd-te-mislukken/)

ah-tk-20152016-399
ISSN 0921 - 7398
's-Gravenhage 2015

Antwoord 3
De aanpak van radicalisering vereist een brede benadering waarbij gewelddadig extremisme wordt ingedamd en nieuwe aanwas wordt voorkomen. Tegelijkertijd is er oog voor het vergroten van de weerbaarheid tegen maatschappelijke spanningen en polarisatie. De dynamiek van polarisatie draagt bij aan het vergroten van de voedingsbodem voor gewelddadig extremisme en heeft onze aandacht in de aanpak.

Vraag 4
Deelt u de mening van de terrorismedeskundige dat de huidige aanpak is gestoeld op het onterechte idee dat de strijd tegen Al-Qaeda en Daesh een gevecht is tegen de islamitische cultuur? Zo ja, wat gaat u doen om dit recht te zetten? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 4
Nee, de huidige aanpak van radicalisering is een strijd tegen alle vormen van gewelddadig extremisme die de democratische rechtsorde ondermijnen.

Vraag 5
Vindt u dat de huidige aanpak van radicalisering de Nederlandse moslims in een kwaad daglicht stelt? Zo ja, wat gaat u doen om dit recht te zetten? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 5
Nee, het kabinet heeft aandacht voor verschillende vormen van gewelddadig extremisme, ongeacht welke vorm deze aanneemt. Bevolkingsgroepen mogen niet verantwoordelijk worden gehouden voor gedragingen van individuen.

Vraag 6
Bent u bereid een andere, effectievere aanpak van radicalisering in te zetten, welke niet leidt tot polarisatie en niet gedoemd is te mislukken? Zo ja, welke concrete maatregelen gaat u nemen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 6
Het Actieprogramma Integrale Aanpak Jihadisme heeft naast het verzwakken van de jihadistische kern en het voorkomen van aanwas, tot doel de democratie en rechtsstaat te beschermen. Hoewel het kabinet vanzelfsprekend inzet op een onmiddellijke beperking van de dreiging en de bescherming van de democratische rechtsstaat, leert de geschiedenis dat het tegengaan van radicalisering en de bestrijding van terrorisme bij uitstek ook een zaak is van de lange adem. Het kabinet zet daarom, naast de maatregelen gericht op gevolgbestrijding, nadrukkelijk in op preventie van radicalisering en het vergroten van de weerbaarheid van de samenleving op de langere termijn.

Vraag 7
Deelt u de mening dat het woord jihadisme in een verkeerde context wordt gebruikt en hierdoor een negatieve lading heeft gekregen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 7
Het kabinet maakt hier onderscheid tussen jihad als religieus begrip en het fenomeen jihadisme. Het is aan moslims zelf om het begrip jihad te interpreteren en het de lading te geven die men wenst. Als het gaat om het jihadisme ligt dit echter anders. Deze term duidt voor het kabinet op een kleine minderheid van extremistische moslims in de wereld die het begrip jihad geperverteerd hebben en misbruiken voor mobilisering van geloofsgenoten voor hun politiek-extremistische doeleinden. Ik verwijs voor een uitgebreide uiteenzetting hieromtrent naar de NCTV publicatie *Het mondiaal jihadisme: een fenomeenanalyse en een reflectie op radicalisering* [2].

---

[2] Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid. *Het mondiaal jihadisme: een fenomeenanalyse en een reflectie op radicalisering*, november 2014.

Vraag 8
Deelt u de mening dat het woord jihadisme in overheidsdocumenten vervangen moet worden door het woord terrorisme, zodat er geen verwijzingen worden gemaakt naar bepaalde religieuze groepen? Zo ja, wat gaat u hieraan doen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 8
Het kabinet gebruikt de term jihadisme om een specifieke politiek-ideologische stroming en fenomeen aan te duiden.

Vraag 9
Wat gaat u doen om de voedingsbodem van radicalisering aan te pakken in Nederland? Kunt u dat toelichten? Zorgen de uitspraken van de terreurdeskundige voor nieuwe inzichten over het beleid dat gevoerd moet worden?

Antwoord 9
Verschillende onderzoeken, waaronder het recente onderzoek naar triggerfactoren van radicalisering[3], laten zien dat radicalisering niet door één enkele oorzaak te verklaren is, maar vanuit de samenhang van drijfveren, concrete gebeurtenissen en persoonlijke eigenschappen. Er is zodoende geen direct causaal verband tussen sociaaleconomisch achterstelling of discriminatie-ervaringen enerzijds en radicalisering anderzijds. Het zou echter onjuist zijn om geen rekening te houden met deze omstandigheden. Het jihadisme speelt in op gevoelens van discriminatie en buitensluiting onder moslims en poogt deze te mobiliseren. De aanpak van radicalisering en jihadisme is gestoeld op een grondige analyse die voortdurend wordt aangescherpt op basis van nieuwe ontwikkelingen en inzichten. De inzichten van de heer Kenning zijn hierin meegenomen.

Vraag 10
Welke maatregelen bent u van plan te nemen om te zorgen dat bestrijding van radicalisering en terrorisme geen gevecht tegen de islamitische cultuur wordt en op welke termijn?

Antwoord 10
Zoals aangegeven in het antwoord op vraag 4 is de strijd tegen terrorisme een strijd tegen alle vormen van gewelddadig extremisme die de democratische rechtsorde ondermijnen.
Om de verspreiding van verschillende vormen van extremisme geen kans te geven, is het van belang dat de onderliggende waarden van de rechtsstaat worden gedeeld en uitgedragen. Dit vergt permanente inspanning van de maatschappij als geheel, waarbij ruimte wordt gegeven aan elkaar. Het kabinet stimuleert maatschappelijke initiatieven over botsende normen, de grenzen van de rechtsstaat en samenleven met verschillen.

Vraag 11
Bent u bereid onderzoek te doen naar de gevolgen van het huidige aanpakplan van radicalisering? Zo ja, wanneer? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 11
Zoals u weet, vindt momenteel de integrale evaluatie plaats van de Nationale CT-strategie 2011–2015. Het radicaliseringsbeleid maakt daar logischerwijs deel van uit. Hierbij wordt zowel gekeken naar de integrale aanpak zoals verwoord in de CT-strategie als in het Actieprogramma Integrale Aanpak Jihadisme. In de evaluatie worden de uitgangspunten van het beleid onderzocht en wordt gekeken naar de wijze waarop samenwerking, coördinatie en informatie-uitwisseling plaatsvinden, zowel op landelijk als lokaal niveau. De resultaten van de evaluatie zullen in het voorjaar van 2016 naar de Tweede Kamer worden verzonden.

---

[3] Feddes, A., Nickolson, L., Doosje, B. *Triggerfactoren in het Radicaliseringsproces*, oktober 2015.

Vraag 12
Weet u dat uit onderzoek van de Landelijke Politie blijkt dat 60 procent van Syriëgangers met psychosociale problemen kampt? Zo ja, gaat dit voor een andere aanpak en visie zorgen? Bent u bereid na aanleiding van deze informatie uw beleid aan te passen?

Antwoord 12
Het onderzoek van de heer Weenink – waar u aan refereert – geeft aan dat jihadisten meer dan gemiddeld gedragsproblemen en -stoornissen vertonen. Dit is een aanvulling op theorieën over radicalisering die de nadruk leggen op ideologie/religie of op uitsluiting/discriminatie. De sociaalpsychologische invalshoek kan aanvullende verklaringen en handvatten voor de aanpak bieden en wordt meegenomen in mijn beleid.

Vraag 13
Bent u bereid onderzoek te doen naar psychologische problemen die een rol spelen bij radicalisering? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 13
Zoals reeds aangegeven in het antwoord op vraag 9 is radicalisering niet door één enkele oorzaak te verklaren. Er vindt doorlopend onderzoek plaats naar radicalisering en de diverse aspecten die hierbij mogelijk een rol spelen. Daartoe behoren ook, maar niet uitsluitend, psychologische problemen.